

1. ΣΥΝΘΗΚΗ ΑΝΑΓΚΑΙΑ ΑΛΛΑ ΟΧΙ ΙΚΑΝΗ

Μέσο: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ημ. Έκδοσης: . . . 02/02/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 02/02/2023

Σελίδα: 23

Innews AE - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

ΑΠΟΨΗ

Συνθήκη αναγκαία, αλλά όχι ικανή

Του **ΑΛΕΚΟΥ ΚΡΗΤΙΚΟΥ***

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με τη χθεσινή πρότασή της άνοιξε τη συζήτηση για την ευρωπαϊκή απάντηση στον αμερικανικό νόμο που προβλέπει ισχυρά κίνητρα για ενίσχυση επενδύσεων σχετικών με το κλίμα και την πράσινη ενέργεια. Στην προσπάθειά της όμως να εξισορροπήσει τις διάφορες αντιτιθέμενες τάσεις, φαίνεται ότι άφησε πολλούς δυσαρεστημένους και πολύ λιγότερους ευχαριστημένους. Θα πρέπει εντούτοις να σημειωθεί ότι η πρότασή της, με τους τέσσερις πυλώνες που περιλαμβάνει, θα έπρεπε να απαντά στις ανησυχίες των περισσότερων κρατών-μελών.

Οι τρεις από τους τέσσερις πυλώνες της πρότασης, που αφορούν αντιστοίχως (α) ένα απλούστερο και προβλέψιμο ρυθμιστικό περιβάλλον, (β) την ενίσχυση δεξιοτήτων και (γ) το άνοιγμα του παγκόσμιου εμπορίου με στόχο τη διασφάλιση της ανθεκτικότητας των αλυσίδων εφοδιασμού, δείχνουν να είναι μάλλον ευπρόσδεκτοι από τις περισσότερες χώρες. Εντούτοις, και παρά την αναμφισβήτητη χρησιμότητά τους για την επιτυχία του όλου εγχειρήματος, οι τρεις αυτοί πυλώνες δεν απαντούν στις κύριες –και διασταυρούμενες– ανησυχίες των επί μέρους ομάδων κρατών-μελών που έχουν διαμορφωθεί γύρω

από συγκεκριμένες θέσεις. Αξίζει να σημειωθεί ότι δείχνουν να έχουν ξεπερασθεί οι παραδοσιακές αλλά και πρόσφατες ομαδοποιήσεις χωρών και έτσι τώρα εμφανίζονται νέες και ετερόκλητες ομάδες, που π.χ. αποτελούνται ταυτοχρόνως από παραδοσιακούς «φειδωλούς» και απρόσμενους ανατολικούς, ή όπου η Γαλλία, προσεγγίζοντας ένα μέρος των βορείων χωρών –και κυρίως τη Γερμανία– εγκαταλείπει την προ μνημών επιμονή

Η πρόταση της μη χρηματοδότησης θα βρει απέναντί της το σύνολο του ευρωπαϊκού Νότου.

της για νέες πρόσθετες χρηματοδοτήσεις κ.ο.κ.

Στις ανησυχίες αναλαμβάνει να απαντήσει ο πυλώνας της πρότασης που επιγράφεται «ταχύτερη πρόσβαση στη χρηματοδότηση» και περίπου μονοπωλεί το ενδιαφέρον αφού αφορά τόσο τη χαλάρωση/προσαρμογή των κανόνων κρατικών ενισχύσεων όσο και τη χρηματοδότηση του όλου σχεδίου. Ειδικότερα, στον πυλώνα αυτόν η Επιτροπή προτείνει να διευκολυνθεί η παροχή υψηλότερων και περισσότε-

ρων κρατικών ενισχύσεων για την αντιμετώπιση της απειλής που συνιστά ο αμερικανικός νόμος, θέτει σε διαβούλευση ένα «προσωρινό πλαίσιο κρίσης και μετάβασης» και προτείνει παράλληλα τροποποίηση του Γενικού Κανονισμού Εξαιρέσεων. Όμως, υπέρ αυτής της πρότασης εκδηλώθηκε μέχρι στιγμής μόνο η Γερμανία ενώ αντιδρά μάλλον έντονα, έστω και με διαφορετική αιτιολογία, ένα ετερόκλητο γκρουπ που περιλαμβάνει την Ιταλία, την Ισπανία αλλά και την Ολλανδία και τη Σουηδία. Οι πρώτες δύο από τις χώρες αυτές φοβούνται –και δικαίως– ότι μια τέτοια ρύθμιση θα ωφελήσει τη Γερμανία και τη Γαλλία εις βάρος των υπολοίπων, ενώ οι άλλες δύο εμφανίζονται να ανησυχούν υπό «ευρωπαϊκότερο» πρίσμα –όχι αδικώς και πάλι– για ενδεχόμενο κατακερματισμό της εσωτερικής αγοράς.

Με τον ίδιο πυλώνα η Επιτροπή προσπαθεί να καλύψει και το ζήτημα της χρηματοδότησης, άτολμα όμως και ως εκ τούτου ανεπιτυχώς. Χωρίς να προτείνει «φρέσκο χρήμα», περιορίζεται στο να επιτρέψει στα κράτη-μέλη να χρησιμοποιήσουν υφιστάμενα κονδύλια του Ταμείου Ανάκαμψης (παραγνρίζοντας τα μείζονα διαχειριστικά και όχι μόνον προβλήματα που αυτό θα δημιουργήσει), του προγράμματος REPowerEU (που αποψιλώνεται και αναπροσανατολίζεται πριν

καν αρχίσει να εφαρμόζεται) και του Ταμείου Καινοτομίας. Εκδίδει μάλιστα οδηγό για να διευκολύνει τα κράτη-μέλη να αναθεωρήσουν τα εθνικά τους σχέδια ανάκαμψης. Παραπέμπει επίσης στη δημιουργία του ήδη εξαγγελθέντος Ταμείου Ευρωπαϊκής Κυριαρχίας, την οποία εντάσσει στο πλαίσιο της μεσοπρόθεσμης αναθεώρησης του πολυετούς προϋπολογισμού 2021-2027 που θα λάβει χώρα πριν από το καλοκαίρι. Ούτε εδώ όμως αναφέρεται η προοπτική χρηματοδότησής του από νέους πρόσθετους πόρους. Απλώς δεν αποκλείεται, με ό,τι μπορεί να σημαίνει αυτό. Όπως είναι αναμενόμενο, η πρόταση της μη χρηματοδότησης θα βρει απέναντί της το σύνολο του ευρωπαϊκού Νότου και ορισμένα από τα ανατολικά κράτη της Ε.Ε.

Αποτιμώντας συνολικά την πρόταση της Επιτροπής και χρησιμοποιώντας μαθηματικούς όρους μπορεί να λεχθεί ότι είναι «συνθήκη αναγκαία αλλά όχι ικανή» να δώσει την απαιτούμενη απάντηση στη νέα πραγματικότητα που δημιουργεί ο νόμος των ΗΠΑ. Θα μπορούσε να επικρατήσει η άποψη αυτή και στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο που συνέρχεται σε λίγες μέρες;

* Ο κ. Αλέκος Κρητικός είναι ειδικός σύμβουλος του **ΕΛΙΑΜΕΠ**. Έχει διατελέσει στέλεχος της Ε.Ε. και γεν. γραμματέας στα υπουργεία Ανάπτυξης και Εσωτερικών.